

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 22020001

Ákvörðun nr. 27/2023

Þann 28. mars 2023 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 27/2023.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu hefur borist erindi frá [REDACTED], móður [REDACTED], dags. 2. febrúar sl. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við framkomu og starfshætti starfsmanna Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu. Fram kemur að aðfaranótt sunnudagsins 30. janúar sl. voru afskipti höfð af [REDACTED] á heimili hans vegna kvörtunar yfir ónæði frá íbúð [REDACTED] býr ásamt móður sinni. Í erindinu kemur fram að lögreglumenn hafi í tvígang bankað upp á hjá honum og kannað hvort samkvæmi væri í gangi. Í fyrra skiptið hafi þeir lýst inn um glugga á íbúðinni. Í seinna skiptið bankað og sagt við hann „hvort hann haldi að þeir séu heimskir“ og svo var vaðið inn í íbúðina. Að svo búnu hafi þeir farið þar sem ljóst var að [REDACTED] var einn á heimilinu.

[REDACTED] hafi svo hringt í lögreglu skömmu síðar og kvartað undan hávaða frá nágrannakonu sem hefur að sögn móður hans verið ítrekað til mikilla vandræða. Þegar starfsmenn lögreglu hafi mætt aftur staðinn um kl. 03:00 var [REDACTED] spurður að því hvort hann hafi kvartað undan hávaða. Þegar hann játaði því hafi hann mætt slæmri framkomu og leiðindum. Móðir [REDACTED] telur starfsmenn lögreglu hafa farið offari með framangreindum aðgerðum [REDACTED] hafi orðið miður sín eftir þá framkomu sem hann þurfi að þola af hálfu lögreglu í umrætt sinn.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu þann 24. febrúar 2022. Einnig var óskað eftir upplýsingum frá embætti Ríkislögreglustjóra þann 16. ágúst 2022.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 3. mars sl. Meðfylgjandi var dagbókarfærsla lögreglu vegna málsins en ekki voru gerðar skýrslur vegna málsins. Engar upptökur eru til af afskiptunum. Eftirfarandi kemur m.a. í bréfi lögreglu: „Ekki er að sjá að skráð hafi verið tilkynning [REDACTED] um hávaða í nágrenni þessa nótt eða aðra [...]“.

Nefndinni barst upptaka af símtali frá ríkislögreglustjóra þann 27. mars sl., þar sem heyra má son kvartanda kvarta til lögreglu vegna hávaða þann 30. janúar 2022.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að framkomu og starfsaðferðum starfsmanna embættisins í umrætt sinn.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu og ríkislögreglustjóra. Nefndin telur óheppilegt að engar upptökur úr búkmyndavélum séu til af afskiptunum og ámælisvert að kvörtunin hafi hvorki verið skráð í kerfi lögreglu né skýrsla gerð um samskiptin. Með hliðsjón af því telur nefnd um eftirlit með lögreglu rétt að senda erindið til Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu til þóknanlegrar meðferðar.

Niðurstaða

Erindi [REDACTED] er sent Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu til þóknanlegrar meðferðar.

Reykjavík, 28. mars 2023

Margrét Einarsdóttir
varaformaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir